

Almindelighed, og for de Skoler, der maatte faa den mathematisk-naturvidenskabelige Retning alene — endnu er der vel ingen saadanne — gives der polytekniske Kandidater og Magistre Eneret. Hvad Overlærerposterne angaar, skal jeg ikke allerede ved denne Behandling gjøre noget positivt Forslag.

Schlegel: Jeg vil blot gjøre et Par Bemærkninger, som nærmest skulle gaa i samme Retning som de Bemærkninger, vi nu hørte fra den sidste ærede Læser, idet jeg maa begynde med at erkjende, at speciel Sagkundskab i disse Forhold har jeg ikke, hvorfor ogsaa mine Bemærkninger nærmest ville have en mere almindelig Karakter. Som bekendt, have de filologiske Kandidat til høit en udelukkende Ret til Rektorerne, og naar den sidste ærede Læser fremhævede, at det var haardt imod dem, der nu havde den filologiske Examen, at berøve dem denne Ret, kan jeg i flere Henseender samstemme deri. Naar Staten ved Lovbestemmelser indrømmer visse Rettigheder som Bederslag for, at man erhverver sig en vis Uddannelse og underkaster sig en Examen, der er saa overordentlig vanskelig, som den filologisk-historiske er, og naar man da gennem et langt Liv offerer sine Kræfter i en bestemt Retning med den Udsigt for Lø, som Lovgivningen hjemler, da er det overmaade haardt for de Paagjældende at berøves denne Udsigt. Ikke vil jeg hermed paastaa, at Staten ikke under nogen Omstændighed skal kunne gjøre Forandring i, hvad der saaledes er gjældende; men deri tror jeg, vi alle ere enige, at, har Staten givet et Løfte i den Retning, skal den være overmaade varsom med at bryde det; den skal holde det, saavidt det er muligt, og kun gjøre Forandring deri, naar der er tvingende Omstændigheder til Stede; men jeg har ikke af Motiverne faaet det Indtryk, at saadanne tvingende Omstændigheder ere til Stede. Det, jeg har anført, gjælder tilbøielig ogsaa om de kommende Læser, idet jeg ogsaa finder Betænknelighed ved, at der senere hen i Fremtiden gives Andre end Filologer Afgang til Rektorer. Jeg ved ikke rettere, end at de filologiske Kandidater i det Hele have staaet paa et særdeles respektabelt Standpunkt, og at det filologiske Studium her i Landet, ledet særlig af den Mand, som har erhvervet sig et europæisk Navn i sin Videnskabs, har vundet overordentlig gode Resultater. Jeg mener derfor, at man skal være overordentlig betænkkelig ved at forlade det Bestaaende og give helt nye Kræfter Afgang til de paagjældende Em-

beder. Jeg tror heller ikke, at Nogen vil have Betænknelighed ved at indrømme, at det, at tage en Magisterkonferens i et af de Fag, der ere omhandlede i Lovforslaget, ikke i videnskabelig Henseende eller i Henseende til Udsaaenelse kan sættes ved Siden af at tage den filologisk-historiske Examen. Lovforslaget skulde jo begrundes i den nye Ordning, der blev indført for nogle Aar siden. I saa Henseende har imidlertid den høitærede Minister selv fremhævet, at kun i enkelte Skoler er den mathematisk-naturvidenskabelige Retning indført, og der er vel neppe nogen Skole, som udelukkende har denne Retning. Er der nogen Skole, hvor den mathematisk Retning udelukkende er indført, kunde der være Grund til for dens Vedkommende at gjøre en Undtagelse fra det Udgjældende; men ved de Skoler, hvor der udelukkende findes den filologiske Retning eller begge Retninger, er der neppe nogen Nødvendighed for, at Rektor skal kunne repræsentere den mathematisk Retning. Der staa i Lovforslaget, saavel i § 1 som i § 2; at Vedkommende skal have „fortrinlig Afgang“. Jeg har allerede hørt en æret Læser sige, at han satte Pris paa denne Bestemmelse. Jeg for mit Vedkommende vilde sætte endnu mere Pris paa, om man vilde sige, at for Fremtiden behøves hverken filologisk eller nogen anden Hovedexamen, idet man da maatte stole paa, at Ministeren hver Gang vilde vælge den, han fandt mest kvalificeret; naar der staa „fortrinlig Afgang“, gives der i Virkeligheden den, som til enhver Tid er Minister, Leilighed til at gjøre, hvad han har lyst til, men da maa det hellere udtales klart og bestemt, at han ikke er bunden i sit Valg. — Hvad Overlærersstillingen angaar, gjøres der ogsaa Indskrænkning i den Ret, der hidtil har været tillagt de filologiske Kandidater. Ogsaa der gaar Forslaget maatte videre end nødvendigt; men der indrømmer jeg, at Forholdene medføre, at der bør ske nogen Forandring. I saa Henseende kunde jeg altsaa være tilbøielig til at gaa noget i den anførte Retning, men ikke saa vidt, som Lovforslaget gaar.

Bloug: Jeg tror ikke, at den Betragtning, som de to sidste ærede Læser have gjort gjældende, holder Stik. De Privilegier, som kunne vurderes i Penge, bør afløses med Penge; de Privilegier derimod, som ikke paa nogen Maade kunne vurderes, idet de kun bestaa i Udsigt og Løfter, kunne ikke være hindrende for, at man gjør gavnfulde Forandringer. Hvis det var Tilfældet, kunde vi f. Ex. aldrig, efter først engang at have ind-